GREMI D'INSTAL.LADORS CATALUNYA SUD

C/ Verge del Carme, 2 local 8, 43870 Amposta (TARRAGONA)
e-mail: gremielec@gmail.com Tel. 977706030

CIRCULAR INFORMATIVA Nº 124
PER US EXCLUSIU DELS NOSTRES AGREMIATS

FEGICAT – NOTA DE PREMSA

FEGICAT ALERTA QUE ELS VENTILADORS NO CLIMATITZEN LES AULES I RECLAMA QUE LA DIAGNOSI PREVISTA AL PLA ACTUALITZA CLIMA SIGUI ENERGÈTICA, INDIVIDUALITZADA I VINCULADA A EMPRESES HABILITADES I MANTENIMENT

FEGICAT valora positivament el pla anunciat pel president de la Generalitat per climatitzar els 2.530 centres educatius públics fins al 2031, amb 100 centres prioritaris que rebran climatització integral abans del juny de 2028, una primera fase en paral·lel, el pla de xoc preveu la instal·lació de ventiladors en 392 centres com a mesura transitòria i el desplegament de la resta amb ajuntaments, diputacions, col·laboració publico privada i finançament de l'Institut Català de Finances. La Federació comparteix la prioritat i l'horitzó, però adverteix que el ventilador és una mesura d'emergència i no una solució: **un ventilador mou l'aire, no el refreda**, i l'Organització Mundial de la Salut indica que els ventiladors poden alleujar, però per sobre de 35 °C poden no prevenir les malalties relacionades amb la calor també recomana utilitzar ventiladors elèctrics només per sota de 40 °C perquè per damunt d'aquest llindar poden augmentar l'escalfament corporal. Amb el calendari previst, una part important de l'alumnat continuarà encara diversos cursos en aules sense refrigeració efectiva

El problema és real i està mesurat. La plataforma *Aules que Cremen*, que monitora més de 200 escoles i instituts, va registrar **entre 34 i 35°C a les aules de la regió metropolitana el 29 de maig** d'enguany. Segons l'informe d'Equitat.org elaborat amb l'IREC, l'Institut Metròpoli i la UOC, **1.220 dels 2.500 edificis escolars de Catalunya no estan adaptats al clima actual** i, a partir del 2030, entre 22 i 65 dies de curs superaran els 27°C d'índex de calor segons el territori: gairebé un quart del curs. El Servei Meteorològic de Catalunya constata que la

temperatura mitjana del país ha pujat 2 C des del 1950 i que l'estiu s'escalfa a un ritme de 0,38°C per dècada. I el mateix Departament d'Educació reconeix que un de cada quatre centres és anterior al 1965.

L'evidència científica sobre l'efecte de la calor en l'aprenentatge és contundent. La metaanàlisi de la Universitat Tècnica de Dinamarca (Wargocki et al., 2019) conclou que **reduir la temperatura de l'aula de 30 a 20 C millora el rendiment en tests i tasques escolars un 20**

% de mitjana, i situa l'òptim per sota dels 22 C. Aquest resultat sobre rendiment cognitiu no equival a una temperatura de consigna: el disseny i l'operació han d'equilibrar confort, salut i eficiència energètica d'acord amb la normativa.. L'estudi de Goodman, Hurwitz, Park i Smith (2020), amb dades de deu milions d'estudiants dels Estats Units, quantifica que sense aire condicionat cada grau Fahrenheit de més en la temperatura mitjana del curs —poc més de mig grau centígrad— redueix l'aprenentatge d'aquell curs un 1 %, i que **la climatització de l'escola compensa pràcticament tot l'efecte**. El mateix Park (2022) constata que fer un examen a 32°C en lloc de 22°C augmenta un 10 % la probabilitat de suspendre. ISGlobal recorda que els infants regulen pitjor la temperatura corporal que els adults, que la calor afecta la memòria de treball, la presa de decisions i les tasques com-plexes, i que el professorat que treballa en un mal ambient tèrmic pot ser menys productiu i absentar-se més.

La normativa també és clara. El Reglament d'Instal·lacions Tèrmiques als Edificis (RITE) fixa les condicions de confort de disseny a l'estiu **entre 23 i 25 C**, amb una humitat relativa del 45 al 60%, i classifica les aules com a espais d'aire de bona qualitat (IDA 2), amb un cabal mínim de ventilació de 12,5 litres per segon i persona. La limitació de temperatures que el RITE imposa als edificis administratius, comercials i de pública concurrència no inclou els centres educatius, de manera que res no impedeix climatitzar-los correctament. El Reial decret 486/1997 de llocs de treball estableix per al treball sedentari una temperatura d'entre 17 i 27°C: protegeix el docent com a treballador, però **per a l'alumnat no existeix cap límit legal**. FEGICAT demana que el pla fixi una temperatura màxima de referència a l'aula i que

el seu compliment es mesuri i es faci públic.

Ventiladors: mesura d'emergència, no solució

Un ventilador de sostre no fa baixar la temperatura de l'aire: en millora la sensació tèrmica movent-lo, però l'aula continua a 30 o 35 C. Per això FEGICAT demana que la fase de

ventiladors s'entengui com un pont i no com un punt d'arribada, i que tampoc no es faci sense criteri: els ventiladors s'instal·len sobre sostres i quadres elèctrics d'edificis de fa cinquanta o seixanta anys, La instal·lació elèctrica —cablejat, alimentació i proteccions— ha de ser executada per una empresa instal·ladora habilitada, i l'ancoratge s'ha de verificar en funció del suport estructural i, quan correspongui, amb la intervenció d'un tècnic competent.. Fer-ho d'una altra manera suposaria un incompliment normatiu i pot suposar un risc per la pròpia instal·lació i els alumnes.

El coll d'ampolla és la capacitat d'execució

El Govern ha reconegut que Infraestructures.cat pot intervenir directament en una cinquantena de centres l'any, mentre que el pla exigeix actuar en centenars de centres anuals fins al 2031. La Federació alerta que amb la situació de desequilibri del mercat laboral, actualment, assolir aquests objectius de cara a 2030 serà difícilment serà assolible, sinó es donen solucions a aquesta barrera.

Residències de gent gran: la mateixa recepta, amb més urgència

El pla inclou també la climatització de 51 residències pròpies de gent gran i de persones amb discapacitat, amb 58 milions d'euros fins al 2031, i una línia de crèdit de l'ICF de 50 milions el 2027 per a entre 40 i 45 centres residencials privats. FEGICAT demana que aquesta part del pla s'executi amb la mateixa exigència tècnica i amb prioritat, perquè **la calor afecta sobretot la gent gran**: el 2025 es van atribuir a Espanya 3.832 morts a l'excés de temperatura, un 87,6 % més que el 2024, i el 96 % eren persones de més de 65 anys, segons el

GREMI D'INSTAL.LADORS CATALUNYA SUD

C/ Verge del Carme, 2 local 8, 43870 Amposta (TARRAGONA)
e-mail: gremielec@gmail.com Tel. 977706030

Ministeri de Sanitat. L'estiu del 2022, el més mortífer registrat, va causar 11.324 morts atribuïbles a la calor a Espanya i 61.672 a Europa, la majoria en persones de més de 80 anys, segons ISGlobal. I un estudi de la Universitat Pompeu Fabra i el TecnoCampus publicat aquest juliol conclou que, entre les persones de més de 60 anys amb dependència de grau 2 i 3, **cada dia d'onada de calor moren dues persones més per cada 10.000 a les residències que entre les ateses a casa**, n'assenyala com a causa la manca d'adaptació dels edificis a la calor i recomana millorar-ne l'aïllament, la refrigeració i la ventilació. En una residència el confort tèrmic s'ha de garantir les 24 hores i a les habitacions, no només en una sala fresca, i la instal·lació ha de conviure amb la prevenció de la legionel·la a l'aigua calenta sanitària, que exigeix manteniment professional: tot plegat reforça la necessitat de projecte, empresa habilitada i contracte de manteniment.

El president de FEGICAT, Èric Martí, ha subratllat que "climatitzar una escola o una residència de gent gran no és penjar aparells a la paret: és abordar un projecte energètic edifici per edifici, tenint en compte l'envolupant, la tecnologia i el manteniment al llarg de tota la vida útil de les instal·lacions. El pitjor escenari seria invertir 2.500 milions d'euros en solucions que no garanteixin el confort tèrmic o que, al cap de pocs anys, deixin de funcionar adequadament per manca de manteniment". **Martí ha afegit que** "el principal coll d'ampolla no seran els recursos econòmics, sinó la capacitat d'executar centenars d'actuacions cada any amb garanties tècniques i professionals".

FEGICAT ha traslladat al Departament d'Educació i Formació Professional la seva plena disposició a col·laborar en el desplegament del pla, singularment en la definició de les solucions tècniques tipus, en la formació dels professionals i en la coordinació amb els ajuntaments a través dels gremis territorials.